

Abia of Abiam?

Preek n.a.v. 2 Kronieken 13:1-21 en 1 Koningen 15:1-8

Een tijdje geleden liepen we met ons gezinnetje door Amersfoort. Op een gegeven moment kwamen we langs een kapsalon en geïnteresseerd bekeken we de prijslijst. Het werd namelijk wel weer eens tijd voor een knipbeurt bij Boaz. Kinderen werden geknipt voor maar € 7, dat is goedkoop. Wij naar binnen en direct waren we aan de beurt. In de kapsalon werkten allemaal Marokkanen, maar ze spraken prima Nederlands. Boaz werd in de stoel gezet en de kapper vroeg: “Hoe heet jij?” Het antwoord werd met verbazing aangehoord en de Marokkanen keken elkaar een beetje lachend aan. “Boaz? Weten jullie wel wat dat betekent?” “Ja hoor,” antwoordden wij trots, “Boaz betekent ‘in hem is kracht’. Het is een naam uit de Bijbel.” De kapper zei, dat het volgens hem wat anders betekent. “Wat dan?” vroegen we nieuwsgierig. “Een Boaz is iemand die heel veel kusjes geeft aan vrouwen...” was het antwoord. Daar stonden we wel even van te kijken! In het Arabisch is de betekenis van de naam Boaz dus ‘een gigolo’.

In de bijbel komen we ook een man tegen, die een naam heeft met twee totaal verschillende betekenissen. Hij wordt in twee bijbelboeken beschreven, maar om helemaal eerlijk te zijn: in het ene verhaal verschilt zijn naam één letter van het andere verhaal. Die letter veroorzaakt dus dat verschil in betekenis.

We gaan de verhalen over hem maar eens lezen in beide bijbelboeken.

- Eerst 2 Kronieken 13:1-21.
- Vervolgens 1 Koningen 15:1-8.

Wat een verschillend beeld in deze twee verhalen. Je zou niet zeggen dat het over dezelfde koning gaat. In Kronieken is het verhaal heel positief, in Koningen juist negatief. Dat kun je dus ook terugzien in de naam van de koning.

De naam Abia (אַבִּיָּה) betekent namelijk: ‘mijn vader is JHWH’. Terwijl Abiam (אַבִּיָּם) betekent: ‘mijn vader is de zee’!

Yam was de Kanaänitische god van de zee. Letterlijk betekent Yam eigenlijk ‘gebulder’ – dat past natuurlijk goed bij de zee. Je zou Abiam dus ook kunnen vertalen als: ‘Mijn vader is het gebulder’.

We gaan eerst het verhaal van Kronieken wat nader bekijken.

Abia heeft niet lang geregeerd, slechts drie jaar. Hij was de koning van het tweestammenrijk Juda en een kleinzoon van Salomo. Na de dood van Salomo was het koninkrijk Israël in tweeën gescheurd, doordat Jerobeam in opstand kwam tegen Rehabeam. Alleen Juda en Benjamin bleven het huis van David trouw. (2 Kron.10:19) Er was voortdurend oorlog tussen Rehabeam en Jerobeam. Ook Rehabeams zoon Abia zette die oorlog voort. (12:15, 13:2) We lezen hier over zo'n veldslag tussen de beide koningen. Het was logisch dat het kleine Juda ook met een klein leger kwam, namelijk 400.000 soldaten. Dat was de helft van leger van Israël: de tien stammen kwamen met 800.000 krijgers.

Vóór de strijd begon, ging Abia op een berg staan om de vijand toe te spreken. Het werd een geweldige toespraak! Wat een vertrouwen op God sprak er uit. Hij verweet Jerobeam zijn opstand: de knecht maakte oproer tegen zijn heer. Jerobeam, je moet je plek weten! God had het koningschap over Israël toch voor altijd aan het huis van David gegeven? Het was een zoutverbond, met andere woorden: het is onvergankelijk, zoals zout het bederf tegengaat. Als je dus in opstand komt tegen de afstammeling van David, kom je in opstand tegen God.

Verder verweet Abia Jerobeam, dat hij vertrouwde op de grote overmacht aan soldaten en dat hij vertrouwde op valse godsdienst: gouden kalveren die tot goden waren gemaakt en vrijwilligers die tot priester waren gewijd. Ze hadden daarmee de Here verlaten.

Daar stelde Abia tegenover, dat hij de wettige koning van Israël was en dat in Jeruzalem de zuivere eredienst plaatsvond. Daarom ging God voorop, gevolgd door trompetblazende priesters – échte priesters, zonen van Aäron. Dus: *“strijdt toch niet tegen de Here, de God van uw vadersen, want u zult niet voorspoedig zijn!”* Jullie gaan tegen je eigen God vechten, de machtige God die de Egyptenaren versloeg... Dat win je toch nooit!

Een toespraak vol Godsvertrouwen, prachtig. En het was nog waar ook! Zelfs die slimme hinderlaag van Jerobeam hielp niet. Tegenover de militaire overmacht stelden de soldaten van Juda het roepen tot God, het trompetgeschal van de priesters en het aanheffen van de strijdkreet. Daarop zorgde God voor de nederlaag van de tien stammen. Letterlijk staat er in het Hebreeuws: *“God sloeg Jerobeam en geheel Israël voor (het aangezicht van) Abia en Juda.”* De Judeeërs richtten een enorme slachting aan onder hun broedervolk: meer dan de helft van het leger van Israël sneuvelde! Triest eigenlijk... Maar duidelijker kon het niet: *“de Judeeërs hadden de overhand, omdat zij steunden op de Here, de God van hun vadersen.”* Jerobeam stierf en Abia was machtig.

Kronieken schetst een heel positief beeld van Abia: een koning die door vertrouwen op zijn God gekenmerkt wordt. Hoe kan dat, als je 1 Koningen 15 er naast legt? Het is belangrijk om op te merken, dat het verhaal uit Kronieken maar één gebeurtenis uit het leven van Abia beschrijft, terwijl Koningen meer algemeen over het koningschap van Abia verhaalt. Misschien was de strijd zoals in Kronieken beschreven wel één van zijn eerste regeringsdaden. Maar wat is er dan veranderd in zijn leven en koningschap, waardoor het beeld dat Koningen schetst zo negatief is geworden?

Valt het je niet op, dat in Kronieken zo'n dissonante mededeling staat in vers 21: *“Hij nam zich veertien vrouwen...”* Zóveel vrouwen! Maar waarom? Is het een teken van macht, zoals bij Salomo met zijn duizend vrouwen? Ging hij prat op zijn afstamming van David en Salomo? In zijn toespraak gebruikte hij die afstamming wel tweemaal als argument om aan te tonen dat hij de rechtmatige koning van Israël was. *(vers 5 en 8)*

Over zijn opa Salomo lezen we in 1 Koningen 11:1-13 een opmerkelijk verhaal: *“Koning Salomo nu had behalve de dochter van Farao vele vreemde vrouwen lief: Moabitische, Ammonitische, Edomitische, Sidonische en Hethitische, behorende tot die volken, van wie de HERE tot de Israëlieten had gezegd: Gij zult u met hen niet inlaten, en zij zullen zich met u niet inlaten, voorwaar, zij zouden uw hart meevoeren achter hun goden; haar hing Salomo met liefde aan. En hij heeft als vrouwen gehad zevenhonderd vorstinnen en driehonderd bijvrouwen; en zijn vrouwen verleidden zijn hart. Het geschiedde namelijk, toen Salomo oud geworden was, dat zijn vrouwen zijn hart meevoerden achter andere goden, zodat zijn hart de HERE, zijn God niet volkomen was toegewijd gelijk dat van zijn vader David. Zo liep Salomo Astarte, de godin der Sidoniërs, achterna, en Milkom, de gruwel der Ammonieten, en Salomo deed wat kwaad is in de ogen des HEREN, en hij volgde de HERE niet ten volle, zoals zijn vader David. (...) Derhalve werd de HERE vertoornd op Salomo, omdat zijn hart zich afgewend had van de HERE, de God van Israël, die hem tweemaal verschenen was, en die hem te dezer zake geboden had geen andere goden na te lopen; maar hij had niet in acht genomen wat de HERE geboden had. Toen zeide de HERE tot Salomo: Omdat het zo met u gesteld is, dat gij mijn verbond en mijn inzettingen, die Ik u geboden had, niet in acht genomen hebt, zal Ik voorzeker het koninkrijk van u afscheuren en het uw knecht geven. Maar bij uw leven zal Ik dat niet doen, ter wille van uw vader David; uit de hand van uw zoon zal Ik het afscheuren. Evenwel zal Ik niet het gehele koninkrijk afscheuren, een stam zal Ik aan uw zoon geven ter wille van mijn knecht David en ter wille van Jeruzalem, dat Ik verkoren heb.”*

Opvallend, die overeenkomsten! Koningen toont ons de kern van het probleem bij Salomo en bij Abiam: het hart is de Here niet volkomen toegewijd. Naast plaats voor de God van Israël was er in hun harten ook een grote plaats ingeruimd voor allerlei andere goden. Toch eist God nog steeds in mensenharten de eerste en enige plek op. Het eerste gebod luidt niet voor niets *"Gij zult geen andere goden voor mijn aangezicht hebben."* Duidelijke taal; God eist het exclusieve alleenrecht op in ons hart, het moet Hem volkomen zijn toegewijd.

Bij Salomo was dat niet het geval, zijn hart werd meegevoerd naar andere goden. Ook Abiam had zijn hart niet totaal aan God gegeven en zette de zondige praktijken van afgoderij voort.

- Dan kan je praatje nog zo zelfverzekerd en vroom zijn als de toespraak van Abiam, zonder een volkomen aan God toegewijd hart is dat waardeloos! Dan is het meer het gebulder van de zee... (Weet je nog dat de naam 'Abiam' ook "mijn vader is het gebulder" kan betekenen?)
- Dan kan je wijsheid nog zo groot zijn als die van Salomo, zonder een volkomen aan God toegewijd hart is dat waardeloos! Spreuken 9:10 zegt het zo: *"De vreze des HEREN is het begin der wijsheid en het kennen van de Hoogheilige is verstand."* Dáár begint echte wijsheid en verstand dus: bij het vrezen en kennen van God, bij een toegewijd hart...

Kijk nu eens kritisch naar onszelf. Is ons hart de Here wel volkomen toegewijd? Neemt Hij bij ons altijd de eerste en enige plaats in? Of hebben we ook andere goden die we dienen? Geld, carrière, bezittingen? Wie eerlijk is, moet bekennen dat die toewijding aan God nog wel verbeteren kan.

Toewijding kun je ook heiliging noemen en daarover spreekt de Bijbel: *"Jaagt naar (...) de heiliging, zonder welke niemand de Here zal zien."* (Hebr. 12:14) We staan er dus eigenlijk niet veel beter voor dan Abiam.

Is er nog hoop? Ja, gelukkig wel, omdat de Here een genadige en trouwe God is! Jegens Salomo was Hij genadig, ter wille van zijn vader David. Davids hart was God wel volkomen toegewijd: nooit heeft David andere goden gediend. Alleen de zaak met Uria en Batseba kun je niet verzwijgen als je over David spreekt; maar alle andere zonden vallen als het ware weg tegen Davids trouw aan zijn God. De naam David betekent "Geliefde" en dat doet me denken aan een uitspraak van God over de Here Jezus: *"Deze is mijn Zoon, de geliefde, in wie Ik mijn welbehagen heb."* (Mat. 3:17) David wordt in zijn trouw bijna als zondeloos afgeschilderd en is daarmee een beeld van de Here Jezus.

Ter wille van zijn belofte aan David heeft God ook Abiam en Juda geholpen tijdens de strijd tegen hun broeders van het tienstammenrijk. Alle zegen die Juda en Abiam ondervonden, hadden ze te danken aan Gods trouw tegenover zijn geliefde David.

En wij? Ons hart is de Here ook nog niet volkomen toegewijd... Tóch mogen wij ons 'kinderen van God' noemen. Tóch mogen wij zeggen: "Abia – mijn vader is JHWH". Dat mag door het werk van de grote Zoon van David. Lees maar in Efeze 1:5-7:

*'In liefde heeft Hij ons tevoren ertoe bestemd als **zonen van Hem** te worden aangenomen door Jezus Christus, naar het welbehagen van zijn wil, tot lof van de heerlijkheid zijner genade, waarmede Hij ons begenadigd heeft in de **Geliefde**. (Davids Zoon!) En in Hem hebben wij de **verlossing** door zijn bloed, de **vergeving** van de overtredingen...'*

God ziet ons uit liefde aan in zijn Geliefde, Jezus Christus. Onze overtredingen rekent Hij ons niet aan vanwege het bloed van de Here Jezus, dat ons redding en vergeving bracht.

Ook al is ons hart de Here nog niet volkomen toegewijd, dankzij de Geliefde mogen we 'Onze Vader' zeggen. *"... Gij hebt ontvangen de Geest van het zoonschap, door welke wij roepen: Abba, Vader."* (Rom.8:15)

Abba, Vader, U alleen,
U behoort ik toe.
U alleen doorgrond mijn hart,
U behoort het toe.
Laat mijn hart nooit koud zijn, Heer,
Laat mij nimmer gaan.
Abba, Vader, laat mij zijn
slechts van U alleen.
(Opwekking 136)

Amen

Amersfoort, 11 mei 2003